

ТОШКЕНТ ХАЖИКАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕХНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

19-ЙИЛ ЧИКИШИ № 20 (4479). 28 ЯНВАРЬ ЖУМА 1972 ЙИЛ Баҳоси 2 тийин.

ЧКП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА УЧРАШУВ

27 январда Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетида ЧКП Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Г. Гусак ҳамда ЧКП Марказий Комитети президиуми ва секретариатининг аъзолари билан Варшава шартномасида қатнашувчи делегация аъзолари кенгашида иштирок этган КПСС Марказий Комитетининг Бош Секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги СССР делегацияси ўртасида учрашув бўлди. Учрашувда қуйидагилар қатнашдилар:

Совет томонидан — КПСС Марказий Комитети Сийёсий Бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ А. Н. Косигин, КПСС Марказий Комитетининг секретари ўртоқ К. Ф. Катусев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг бўлими мудир ўртоқ К. В. Русаков, СССР Ташқи Ишлар Министрининг аъзоси, СССР Ташқи Ишлар Министрининг ўринбосари ўртоқ Н. Н. Родионов, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси ўртоқ А. М. Александров ва совет делегацияси билан бирга Прагага келган бошқа ўртоқлар, бундан ташқари, учрашувда КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССРнинг ЧССР даги элчиси ўртоқ С. В. Червоненко иштирок этди.

Ўз мамлакатлари ички сиёсатининг, улар Европада ва бутун дунёда мустақим тинчликни яши учун, социализмни яши учун биргаликда олиб бораётган курашининг ақсиз масалаларини муҳофаза қилдилар. Суҳбат чоғида Варшава шартномасида қатнашувчи давлатлар сиёсий маслаҳат комитетининг Прага кенгаши аъзолари билан мана шу кенгаш қарорлари социалистик мамлакатларнинг Европа қитъасида тинчлик, хавфсизлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш ишига салмоқли ҳисса қўйишига хизмат қилади деб ишонч изҳор этди.

Учрашув қардошлик, самимий ва тўла ҳамжиҳатлик вазиётида ўтди. Шу кун Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети Прага градида совет делегацияси шарафига зиёфат берди. Зиёфат вақтида ўртоқ Г. Гусак билан ўртоқ Л. И. Брежнев дўстона қадра қўтариб, нуқт сузладилар.

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ ЎРТОҚ Л. СВОБОДА ХУЗУРИДА БҒЛДИ

ПРАГА, 27 январь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев бугун Прага градида ЧССР президенти Л. Свобода хузурда бўлди.

Л. И. Брежнев билан Л. Свобода ўртоқлар ўртасида самимий вазиётида дўстона суҳбат бўлиб ўтди.

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ПРАГАДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

ПРАГА, 27 январь. (ТАСС). Варшава шартномасида қатнашувчи давлатлар сиёсий маслаҳат комитетининг навбатдаги кенгашида қатнашган совет делегацияси бугун Прагадан ватанга жўнаб кетди.

Делегация составида КПСС Марказий Комитетининг Бош Секретари Л. И. Брежнев (делегация бошлиғи), СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катусев, КПСС Марказий Комитетининг бўлими мудир ўртоқ К. В. Русаков, СССР Ташқи Ишлар Министрининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецовлар бор.

СССР ва ЧССР давлат байроқлари билан безатилган Прага аэродромида совет делегациясини ЧКП Марказий Комитетининг Бош секретари Г. Гусак, ЧССР президенти Л. Свобода, ЧССР хукумати раиси Л. Штроугал, ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзолари В. Билляк, П. Цолотка, К. Гофман, А. Индра, А. Капек, И. Кемпний, П. Корчак, Н. Ленарг, ЧКП Марказий Комитети Президиуми аъзоларига кандидатлар М. Грушкович, В. Гула, ЧКП Марказий Комитетининг секретари Я. Фойтик, О. Швештка, Ф. Овдрих, В. Свобода, ЧССР Ташқи Ишлар Министри В. Хнеупек, бошқа партия ва давлат аربоблари, шунигиндек меҳнаткашларнинг вакиллари кузатиб қолдилар.

Кузатиб қолувчилар орасида СССРнинг ЧССР даги элчиси С. В. Червоненко ҳам бор эди.

Чехословакия томонидан — ЧКП Марказий Комитети президиумининг аъзоси, ЧССР президенти ўртоқ Л. Свобода, ЧКП Марказий Комитети пре-

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ПРАГАДАН ҚАЙТИВ КЕЛДИ

Варшава шартномасида қатнашувчи давлатлар сиёсий маслаҳат комитетининг навбатдаги кенгаши ишида иштирок этган совет делегацияси 27 январда Прагадан Москвага қайтиб кетди. Делегация составида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев (делегация бошлиғи), СССР Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигин, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катусев, КПСС

Марказий Комитетининг бўлими мудир К. В. Русаков, СССР Ташқи Ишлар Министрининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецовлар бор.

Внуково аэродромида делегацияни Г. И. Воронов, А. П. Кирилленко, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мауоров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, М. А. Суевлов, А. Н. Шеллеп, Ю. В. Андролов, П. Н. Демичев, И. В. Капнтонов ўртоқлар, СССР Министрлар

Совети раисининг ўринбосари Н. К. Байбаков, В. Э. Димшиц, В. А. Кириллин, М. А. Лесечко, В. Н. Новиков, И. Т. Новиков, Л. В. Смирнов, Н. А. Тихонов, СССР Мудофаа министри А. А. Гречук, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Кутиб олувчилар орасида ЧССРнинг ЧССРдаги муваффақият ишлар вакили З. Хебел ҳам бор эди. (ТАСС).

ЮКСАК МАРРА ВА МАСЪУЛИЯТ

Марказий «Правда» ва «Известия» газеталарининг 27 январь сонларида Тошкент об-ласти меҳнаткашларининг тўққизинчи беш йилликнинг иккинчи йили учун олган социалистик мажбуриятлари эълон қилинди.

Бу гоат муҳим, катта сиёсий аҳажиятга эга ҳужжатларда қўш ордевл пойтахт об-ласти ишчилари, колхозчилари, зивидилари, барча меҳнаткашларнинг ўтган йилда қўлга киритган ютуқлари, санаот ва қишлоқ хўжалиги ҳамда маданиятни юксалтиришда эришган улкан муваффақиятлари қўйд қилиниши билан бирга 1972 йилда барча соҳалар бўйича зиммаларига олган социалистик мажбуриятлари, план ва режалари, белгиланган улкан марралари кўрсатиб берилган.

Областимиз меҳнаткашлари партиямиз XXIV съезди тарихий қарорларини амалга ошириш учун курашиб, социалистик мусоба-дани кенг авж олдилар. Натияжада санаот корхоналарининг коллективлари тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йили муваффақият-ли яқунладилар. 1971 йилда пландан таш-қариб 91 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чи-қарилади ва реализация қилинди. Област па-хтакорлари она-Ватанга 389 минг тонна пахта тоширидилар. Бу эса планда мўлжаллангани-дан 59 минг тонна кўпдир. Утган йил ка-пидта маблағ сарфлади, асосий фондларни иш-та тушириш 21,4 процент кўпайди.

КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми ва СССР Олий Советининг учинчи сессияси қабул қилган қарорлар об-ласт меҳ-наткашлари олган ҳам юксак вакифалар қўй-ди. Бу тарихий қарорлардан руҳланиб ишчи-лар, колхозчилар, зивидилар, ҳар бир соҳанин-гда меҳнат аҳли беш йилликнинг иккинчи йилида санаот, қишлоқ хўжалиги ва халқ хўжалиги-нинг ҳамма соҳаларида янада юксак марраларни эгаллашга бел боғладилар. Барча меҳнаткашлар ҳар бир соҳа бўйича 1972 йил-да бажарилиши лозим бўлган ишлар, ўз им-кониятлари ва шароитларини ҳисобга олиб, янги йилда қандай юксак марралар эгалла-ниши лозим эканлигини атрофлича ўрганиб, уни ҳамма коллективлар ўртасида муҳокама қи-либ, шу асосда социалистик мажбуриятлар олдилар.

Санаот корхоналарининг коллективлари са-ноат маҳсулотининг умумий ҳажми ва муҳим буюмлар ишлаб чиқариш планини муддатидан илгари — 25 декабрда, беш йиллик план тоширишини эса 1975 йилнинг 1 декабрини бажаришга аҳд қилдилар. Улар беш йил мо-байида белгиланган пландан ташқари 350 миллион сўмлик, шу жумладан 1972 йилда 62 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга қарор қилдилар. Хўш истеъмоли товарлари ишлаб чиқаришни, қўнайириш са-ноат корхоналарини реконструкция қилиш, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг сифа-тини янада яхшилаш, капиал қурилишни ку-чайтириш ва бошқа соҳалар бўйича ҳам юксак марралар белгиланди.

Қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари тўққи-зинчи беш йилликда ўз олдларига яна ҳам катта вакифалар қўйдилар. Улар қишлоқ хў-жалигини юксак суръатлар билан интенси-вация ва индустриал асосида субзавот етишти-ришни 42 процент, картошка етиштиришни 49, подиз экинларини 45, гўшти 33, сўт етишти-ришни 30 процент қўнайириш, барча қиш-лоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришни меҳнат унумдорлигини ошириш асосида қў-найиришга бел боғладилар. «Пахтакорлар-нинг 1972 йилги марраси — 400 минг тонна-лик «оқ олтин» хирмони уюшдан иборатдир.

Област меҳнаткашларининг бу йилги со-циалистик мажбуриятларида экономиканин-г барча тармонлари, коллективлар ва ҳар қай-си участканинг марра ва мажбуриятлари аниқ ва равшан белгилаб берилган. Социалистик мажбуриятларнинг ҳар бир моддаси улкан ишларни, об-ласт меҳнаткашлари партия ва

хукуматимиз кўрсатаётган аталарча гамхў-лисларга жавобан, Ватан равиқли учун, халқ фаровонлиги учун фидокорона меҳнат қилиб, юксак марраларни эгаллашга қодир ва тайёр эканликларини кўрсатиб турибди. Бу ҳужжат-ларда ишчилар, колхозчилар, об-ластимиз бар-ча меҳнаткашларининг юксак ватанпарварлик ҳис-слари, қалб ҳароратлари тўла намоён бў-либ турибди.

Мажбурият олиш, янги марраларни белги-лаш—совет кишиларига хос ажойиб вазифа-дир. Бу мажбуриятлар замирида мамлаката-миз равиқли, фаровон ҳаётимиз истиқболли ёр-қин намоён бўлаётганлигини ҳар бир совет ки-шиши тўла ҳис этади. Лекин мажбурият олиш, план ва режаларни белгилаш билан че-гараланиб қолиш жутлақо нотўғридир. Ҳар бир ишнинг ўз масъулияти бўлгани сингари, партия-хукумат, Ватан халқ олдида олганга социалистик мажбуриятнинг масъулияти ҳам борлигини унутмаслик керак. Шунинг учун ҳар бир ишчи ва колхозчи, ишчилик ходими бутун куч ва эътиборни, талаят ва маҳоратини, ташкилотчилик ва раҳбарлик қобилиятини тўққизинчи беш йилликда ва унинг иккинчи йилида зиммага олганга маж-буриятларини муддатидан илгари бажаришга қаратмоқлари лозим.

Шу нарсани алоҳида уқдириб кўрсатиш керакки, ҳар бир шаҳар ва районда, ҳар бир корхона, қурилиш ва ташкилотда, ҳар бир колхоз ва совхозда, бўлим, бригада, ферма ва муассасада олганга социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини вақт-вақти билан текшириб туриш, ойлик, квартал план ва тошириқларнинг бажарилиш яқунларини муҳокама қилиш ва улардан тегишли ҳуло-салар чиқариш лозим.

Илимизнинг дастлабки қулиридаги пра-тувчилик ишлари санаот ходимлари ва қиш-лоқ хўжалиги меҳнаткашлари йўлаётган га-лаба рапортлари, беш йилликнинг илк зафар-лари юксак марраларни эгаллаш учун ҳозир-данқ астойдил бел боғлаб, енг ишлари ки-ришылганидан дарак беради. Илгор корхона-лар январь ойи планини ҳозирданқ бажариб қўйдилар. Қатор хўжалиқлар меҳнаткашлари январда, ярим йиллик гўшти тайёрлаш план-ларини бажаришлари ҳақида рапорт бермоқ-далар. Қишлоқ-баҳорги ишлар кузайириб юбо-ришди. Фермаларда, устакхоналарда, теплиц-ларда қўлқамга тараддуқ кўрилмоқда.

Халқимизнинг меҳнат ғайрати, сиёсий ак-тивлиги жўш уриб кетган шу қуларда пар-тия, совет, касабасоюз, комсомол ташкилот-лари ва хўжалик органлари уларнинг вата-нпарварлик ҳаракатларига бошчилик қилиш-лари, партиявий-сиёсий, ташкилий ва оммавий ишларни кузайириш, ишчилари ва усуллари-дан кенг фойдаланиб, ҳар бир меҳнаткашнинг куч-ғайратини 1972 йилда олган социалистик мажбуриятларини, давлат планларини тўла ва ошириб адо этишга сафарбар этишлари лозим. Шу кечмо қундузда мўлқамга ишларга лухта замин яратайлик. Ҳар бир ишнинг за-мин мустаҳкам бўлса, унинг муваффақияти ҳам қувончли бўлишини унутмайлик. Вақт кутиб турмайди. Хотиржамлик ва сусткашли-ка барҳам берайлик. Ҳамма ерда қизғин меҳ-нат вазиётини вужудга келтирайлик.

Област меҳнаткашларининг социалистик мажбуриятларида айтаганидек, Тошкент об-ласти ишчилари, колхозчилари, зивидилари ва барча меҳнаткашлари КПСС Марказий Коми-тетини ва Совет хукуматини ишонтириб айта-диларки, улар тўққизинчи беш йиллик тоши-риқларини унинг иккинчи йили планларини муддатидан олдин бажариш учун бутун куч ва билимларини сарфлайдилар, шу билан бирга КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошириш, коммунистик қурилиш йўли-да янгидан-янги ғалабаларга эришишга ўла-рининг муносиб ҳиссаларини қўшдилар.

ЛАВҲА

Машина овози ҳали тун уйқу-сидди уйғонмаган қишлоқ оро-мининг бузди. Замира айлантилаётган палатосини кийиб, ҳовлига тушганида уриб қор ёғарди. У бир умр эшик ол-дида инқиланиб турди-да, ҳали из тушмаган қорли йўлга бўйлаб юриб кетди.

— Қани бўлакониңлар,— деди шофер эшикни очар экан. Кечки-киб қолмайлик.

Сеноқли декиқалар ичида йигирма чоғли қиз машинадан ўз ўринларини эгаллашди. Авто-бус турган ерида бироз «тихир-лик» қилган бўлиб, аста ўтиридан силжиди. Одат бўйича Замира ёнида Хосият борарди. Мана бир йилдики, дугоналар эрта-кеч комбинатга бирга қатнашди, бир цехда ёнма-ён меҳнат қи-лишди.

Лекин қасб қорлари ҳам, ҳаёт йўллари-ю, ҳулқ аворлари ҳам ўзгача. Масалан, Замирани олиб кўрайлик. Қорачадан келган бөланд бўйли кенг пешонали, қиз. Янги-йўлдаги тўққизинч ўрта мактабни тамомлаб, яваля Свердлов номи колхоздаги РТСда од-дий ишчи бўлиб ишлади.

Куларнинг бирда ишдан уй-га қайтган Замира эгинида кеч-ки овқатга ўтирган ҳам эдики, ён кўчинини Карима кириб қолди. Дугоналар бироз ўзаро чаққак-лашиб ўтиришгач, Карима ётиги билан мақсадга қўчди:

— Комбинатда ишлашимни яқ-

ши биласан. Ҳар қалай кам бў-ламанман. Маошим ҳам дуруст, коллектив орасида озми-кўлими ҳурмат қозондим. Кеча мастер билан суҳбатлашиб қолувдим, ўзинига ўқаш дуганаларинг бўл-са, олиб кел, бирини ишлаксизлар, деб қолди...

— Нималар деясан,— Карима-нинг гапини бўлди Замира.— Ахир, Янги-йўлдан Тошкентга бо-риб ишлашини ўзи бўладимки! Ез ойлари билинмайдику, қишли-қорвили қуларда қатнаш осон эмас. Бўйи, дадемлар ҳам рези бўлмасалар керак.

Шу пайт эшик очилиб, пойгак-да оила бошлиғи Аҳмад ака кў-ринди. У қизларнинг саломига алик оларкан, уэр сўраган оҳан-да деди:

— Суҳбатинларни бўлдим, шекилли! Бемалол гаплашаве-ринглар, Нариги хонага чиқаман.

Карима «йўқ, йўқ ўз вақтида келдингиз» демоқчи бўлди-ю, лекин дабдурустан мақсадга қўчишга ботинмади. Аҳмад ака қиздаги ўзгаришни сезди чоғи, «Хўш қизим, менда бирон-бир гапинг борми» дегандек Карима-га қаради.

— Замирани ишхонамга тақ-лиф этаётган эдим. Комбинатда ишчи кучи танқислик қилгяпти...

— Э ҳа, хали гап бўвдэ денг! Аҳмад ака жиймаганча қизига тикилди.— Хўш, ўзинг розимиз-сан? Лекин, Кариманинг тақлифи-чанки эмас. Фақат бориб-келиш-

да қийналиб қолмаскинисизлар? — Беш-ўн киши бўлсақ, авто-бус беришадиган бўлди,— гапини қизлиб нетди Карима.— Жўраксон, Зулифа, Зухра ва бошқа қизлар билан гаплашган эдим, улар маэ-кул топишди фикримни...

Каттакон корхонада ишлаш Замирани бир томондан ҳаяжон-лантисра, бошқа ёқдан ташвишга соларди: «Эйлаё олармикиман! Кариманинг гапига» қараганда, бутун ишни станок ва дастгоҳлар бажаради. Уларни бошқариш айтирлик осон бўлмас керак.

Танда қўйиш цехи мастери Ли-да Бржзовская қизни синчиқлаб кўздан кечирар экан, Каримага маэноли кулиб қўйди.

— Сезляман, чўчилясан. Ҳеч қиси йўқ ўрганиб кетасан, Фақат танлаган касбга меҳр қўйсанг, техниканинг қадрига етсанг бўл-гани,— деди у ҳам ип ўраган улкан галгани урчуқда яларкан.

— Қилдиган ишинг шу: ип ўрамлирини келтириб солаб, иш давоминд узлиб қолгудек бўл-са, тезда улаб қўйсан.

Замира чиндан ҳам бекоорга шўбхаланган эди. Зехили, тиниб-тинчмас қиз бор-йўғи бир ҳар-та деганда касбини пухта ўлаш-тириб олди. Ойлар ўтди. Кун сайин маҳорати товланиб, қўли-дан чиққан маҳсулотлар юкори сортларга қабул қилина бошла-ди.

Меҳнатсевар қиз эришган на-тижалар билан кифояланиб қол-

мади, тажрибали дугоналари, мастерлар ёрдамида қўшимча касб ўрганишга қарор қилди. Танда қўйиш бир қарашда эн-гидек туюлади: Ваҳоланки, бундай эмас. 400 толадан ибор-ат ишнинг бир меёрда ўралиш-сини кузатиб туриш, борди-ю бирон-биртола узлиб қолгудек бўлса, уни тезда энқилэб, улаб қўйиш кишидан ўта хушёрлик талаб этади.

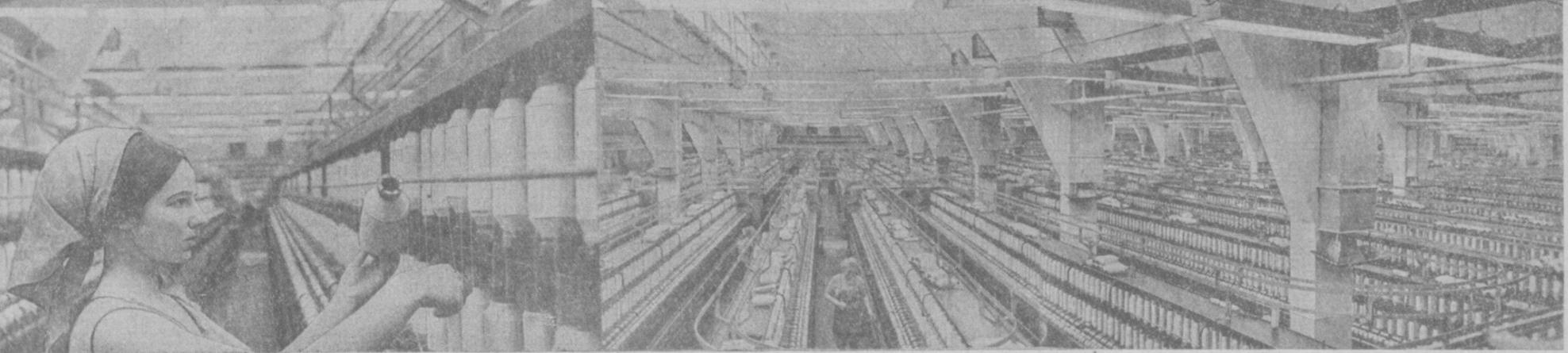
Тиришқоқ Замира бу касбини ҳам тула ўлаштириб олди. Қач-онки цех бошлиқлари уни шу операцияга қўйишни лозим то-пишганда:

— Дугонам Хосиятни шу касб-га ўргатсам. Яқинда мактабни та-момлаган. Кеча гаплашиб кўр-гандим рози бўлди — деди.

— Янги-йўлик қизларимиз ақойиб— дейди цех бошлиғи, корхонада бирон-бир ташаббус бошланса бир жон-бир тан бў-либ қўшилишад. Масалан, За-мира Аҳмедовани олиб кўрай-лик. Беш йиллик муддатидан олдин бажариш ташаббуси ёйил-ганда, у ҳам зиммасига оширил-ган мажбурият олди. Натюжада вазифага бошқача кўз билан қа-рай бошлади. Иш вақтиндан уну-мили фойдаланишга, дастгоҳларнинг бир меёрда ишлашига эришди. Пировайда йиллик планни муд-датидан бир ой илгари адо этди.

Я. САЛИМОВ,

Тошкент тўқимачилик комби-натини.

Тошкент тўқимачилик комбинатининг 2-йигирув фабрикаси коллективни бу йил зиммасига оширилган социалистик мажбурият равиқида 7 йилги тонна маҳсулот ишлаб чиқаришга бел боғлаган. Шу туфайли ишчилар ўртасида социалистик мусобақа қизитиб шпирини 110-120 процентга етказиб бажармоқда. Унда корхонанинг умумий қурилиши, қабул қилган. Корхона аҳли йиллик тошириқни 28 декабрда адо этишга ҳамда планга қўшқича юборилди. Суратларда: (чапда) фабриканин-г илгор йигирувчиси Лариса Пилькова. У қулини тош-А. АВАЛЯН фотолари.

УЛЖАН ОДИМЛАР

Ўзбекистон ССР Меҳнаткашлари КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларини амалга ошириш учун умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилиб 1971 йил—туңғичинчи беш йилликнинг биринчи йили давлат планини муваффақиятли бажаришда ҳамда икътимоий ишлаб чиқаришни янада юксалтириб, халқнинг моддий фаровонлигини янада оширишга эришилди.

1970 йилга нисбатан 1971 йилда миллий даромад 6 процент ўсди.

Ўзбекистон ССР Халқ ҳўжалигининг айрим тармоқлари бўйича Давлат планининг бажарилиши қуйидагича бўлди:

I. САНОАТ

Ўзбекистон саноати 1971 йилда муваффақиятли суръатда ривожланди.

Республика саноати ходимлари маҳсулотни реализация қилиш ва қўнчилик энг муҳим буюмлар ишлаб чиқариш йиллик планини муддатидан илгари 19 декабрда бажаришди. Ишлаб чиқариш ҳажми 1970 йилга нисбатан пландаги 9,2 процент унрага 11,5 процент қўнади.

Маҳсулот ишлаб чиқариш электр энергетикасида 1970 йилга нисбатан 16 процент, қора ва рангли металлургияда 9,4 процент, химия ва нефть химия саноатида 13,6 процент, машинасозлик ва металл ишлашда 9,6 процент, энгил саноатида 14,5 процент, шу жумладан пахта тозалаш саноатида 19,8 процент, озиқ-овқат саноатида 9,8 процент ўсди.

Айрим министрликлар бўйича маҳсулотни реализация қилиш планининг бажарилиши туғрисидаги маълумотлар ва саноат ишлаб чиқаришни ўстириш суръатлари ҳамда меҳнат унумдорлигини ошириш суръатлари қуйида баён этилган:

1971 йилда маҳсулотни реализация қилиш планининг бажарилиш процент	1971 йилда 1970 йилга нисбатан процент ҳисобида	Ишлаб чиқариш бўйича	Меҳнат унумдорлиги бўйича
Ўзбекистон ССР бўйича ҳаммаси бўлиб	104	112	108
Умумийтифоқ министрликлари қорхоналари бўйича			
Газ саноати министрлиги	100,3	105	102
Нефть саноати министрлиги	102	101	100,5
Кўмир саноати министрлиги	105	102	106
Химия саноати министрлиги	101	115	107
Электротехника саноати министрлиги	101	108	107
Химия ва нефть машинасозлиги министрлиги	101	114	112
Станоксозлик ва асбобсозлик саноати министрлиги	103	109	106
Автомобиль саноати министрлиги	102	108	106
Трактор ва қишлоқ ҳўжалик машинасозлиги министрлиги	100,8	103	98
Қурилиш, йўл ва коммунал машинасозлиги министрлиги	102	118	111
Энгил, озиқ-овқат ва рўзгор саноати учун машинасозлик ва рўзгор асбоблари министрлиги	100,9	107	107
Целлюлоза-қоғоз саноати министрлиги	101	101	103
СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Микробиология саноати бош бошқармаси	103	110	109
Иттифоқ республика ва республика министрликлари ҳамда идораларнинг қорхоналари бўйича			
СССР Қора металлургия министрлиги	102	104	106
СССР Рангли металлургия министрлиги	102	110	109
СССР Нефтин қайта ишлаш ва нефть химияси саноати министрлиги	102	106	107
Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министрлиги	100,7	115	114
Ўзбекистон ССР Мебель ва ёғочсозлик саноати бошқармаси	103	114	109
Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари саноати министрлиги	104	108	102
Ўзбекистон ССР Энгил саноат министрлиги	101	107	103
Ўзбекистон ССР Пахта тозалаш саноати министрлиги	109	120	114
Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлиги	103	111	109
Ўзбекистон ССР Гўшт ва сўт саноати министрлиги	105	107	101
Ўзбекистон ССР Балиқ ҳўжалиги бошқармаси	113	107	103
Ўзбекистон ССР Маҳаллий саноат министрлиги	104	113	108

Ўзбекистон ССР бўйича ҳаммаси бўлиб 104 112 108

Умумийтифоқ министрликлари қорхоналари бўйича

Газ саноати министрлиги 100,3 105 102

Нефть саноати министрлиги 102 101 100,5

Кўмир саноати министрлиги 105 102 106

Химия саноати министрлиги 101 115 107

Электротехника саноати министрлиги 101 108 107

Химия ва нефть машинасозлиги министрлиги 101 114 112

Станоксозлик ва асбобсозлик саноати министрлиги 103 109 106

Автомобиль саноати министрлиги 102 108 106

Трактор ва қишлоқ ҳўжалик машинасозлиги министрлиги 100,8 103 98

Қурилиш, йўл ва коммунал машинасозлиги министрлиги 102 118 111

Энгил, озиқ-овқат ва рўзгор саноати учун машинасозлик ва рўзгор асбоблари министрлиги 100,9 107 107

Целлюлоза-қоғоз саноати министрлиги 101 101 103

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Микробиология саноати бош бошқармаси 103 110 109

Иттифоқ республика ва республика министрликлари ҳамда идораларнинг қорхоналари бўйича

СССР Қора металлургия министрлиги 102 104 106

СССР Рангли металлургия министрлиги 102 110 109

СССР Нефтин қайта ишлаш ва нефть химияси саноати министрлиги 102 106 107

Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министрлиги 100,7 115 114

Ўзбекистон ССР Мебель ва ёғочсозлик саноати бошқармаси 103 114 109

Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари саноати министрлиги 104 108 102

Ўзбекистон ССР Энгил саноат министрлиги 101 107 103

Ўзбекистон ССР Пахта тозалаш саноати министрлиги 109 120 114

Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлиги 103 111 109

Ўзбекистон ССР Гўшт ва сўт саноати министрлиги 105 107 101

Ўзбекистон ССР Балиқ ҳўжалиги бошқармаси 113 107 103

Ўзбекистон ССР Маҳаллий саноат министрлиги 104 113 108

Тошкент шаҳри, республиканинг барча областлари ва Қорақалпоғистон АССР саноати саноат маҳсулотини реализация қилиш йиллик планини ошириб бажаришди.

Натурал ҳолда саноат маҳсулотини ишлаб чиқаришга доир маълумотлар қуйида келтирилган:

1971 йилда ишлаб чиқариш	1971 йилда 1970 йилга нисбатан процент	1971 йилда 1970 йилга нисбатан ҳисобида
Электр энергия (Энергетика ва электрлаштириш министрлиги) ҳамда блок станциялари бўйича — миллионлар киловатт-соат	21,1	117
Нефть — минг тонна	1732,7	97
Газ — миллион куб метр	33,6	105
Кўмир — минг тонна	3812,5	103
Пўлат — минг тонна	399,1	103
Қора металллар прокати — минг тонна	331,4	103
Минерал ўнгилар (шартли бирикмаларда) — минг тонна	4570,0	112
Қўнчилик трансформаторлари — минг киловольт-ампер	2726	105
Броненабелъ — минг километр	15,1	105
Компрессорлар — дона	2618	107
Пилталаш машиналари — дона	592	130
Тракторлар — минг дона	20,3	96
Трактор причеплари — минг дона	36,4	95
Трактор культиваторлари — минг дона	21,0	104
Пахта териб машиналари — дона: физик бирикмаларда	6706	113
икки қаторли ҳисобда	10,409	100
Қўрак тозалаш машиналари — дона	3500	138
Осма электр кранлар, шу жумладан маҳсус кранлар — дона	931	107
Экскаваторлар — дона	1115	109
Цемент — минг тонна	3222	100,8
Пахта териб бетон конструкциялар ва деталлар (ёрдагчи саноатдан		

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ҲўЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ 1971 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИНИНГ БАЖАРИЛИШ ЯҚУНЛАРИ ТўҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий Статистика бошқармасининг ахбороти

ташқари) — минг куб метр маҳсулот	2788,7	103
Иморатоб гишт (ёрдагчи саноатдан ташқари) — миллион дона	1279,9	100,5
Асбоцемент шифер-миллион шартли тахта	232,3	108
Дераза оймаси — минг янадрат метр	2743	99,9
Котон — минг тонна	23,4	100,4
Метон — миллион сўмлик	48,7	115
Рўзгор қолдильчиликлари — минг дона	63,0	110
Газ плиталари — минг дона	238,0	84
Пахта толаси — минг тонна	1540,5	111
Хом ипак — тонна	1144,1	98
Канон толаси — минг тонна	31,5	120
Ип газламалар — миллион янадрат метр	169,6	99,9
Шойин газламалар — миллион квадрат метр	56,3	122
Пайпоқлар — миллион жуфт	31,1	103
Ички трикотаж — миллион дона	21,8	99,9
Устиги трикотаж — миллион дона	11,2	102
Чарм-пойфазал — миллион жуфт	19,0	103
Балиқ овлаш — минг центнер	117,0	114
Гўшт (саноат ишлаб чиқаргани) — минг тонна	74,5	107
Қаймоғи олинмаган сўт маҳсулотини сўт ҳисобида (давлат ресурслари хом ашёсидан) — минг тонна	238,3	108
Ўсимлик мойи (давлат ресурслари хом ашёсидан) — минг тонна	366,9	125
Кондитер маҳсулотлари — минг тонна	78,9	100,3
Консервлар — миллион шартли дона	348,5	110
Маданий-маиший ва рўзгор ҳўжалик буюмлари — миллион сўмлик	160,7	117

1970 йилга нисбатан электр энергия ишлаб чиқариш ва газ қазиб олиш, минерал ўнгилар ишлаб чиқариш, машинасозлик қурилиш материаллари, саноатнинг бир қатор маҳсулотларини ишлаб чиқариш бир кучга ўсди. Шунингдек, халқ истеъмоли моллари: ипак газлама, пайпоқ, устиги трикотаж, чарм-пойфазал, қолдильчиликлар, мебель, каймоғи олинмаган сўт маҳсулотлари, ўсимлик мойи, консервлар, синтетик йиғиш, воситалари ва бу маҳсулотнинг бошқа турларини ишлаб чиқариш қўнади.

Республика саноат қорхоналарининг коллективлари 1971 йилда ўнқиланган, хом ашё ва материаллардан фойдаланишни яхшилаш, маҳсулот сифатини ошириш ва ишлаб чиқариш рентабеллигини ошириш соҳасидаги ишларни давом эттирдилар.

Саноатда меҳнат унумдорлиги ўтган йилдагига нисбатан 8 процент ўсди. Меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига жами ишлаб чиқарилган маҳсулот ўсишининг 70 процентидан кўпроғида эришилди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советига қарашли (қишлоқ ҳўжалик қорхоналаридан ташқари) қорхона ва ташкилотларда фойда олиш 21 процент, шу жумладан саноат қорхоналаридан фойда олиш 29 процент ўсди.

Халқ ҳўжалигининг моддий соҳаларида техникани янада тараққий эттириш юзасидан тадбирлар амалга оширилди. Илмий тадқиқот, дойиқ, конструкторлик ташкилотлари ва саноат қорхоналари янги машиналар ва юксак унумли ускуналар яратиш ҳамда жорий этиш устида иш олиб бордилар. прогрессив технологияни, ишлаб чиқаришни комплекс механизациялаш ва автоматлаштиришни жорий этидилар. Республика саноати маҳсулотининг бир қанча янги турларини ишлаб чиқаришни ўзлаштирди.

Ўзбекистон рационализаторлари ва ихтирочилари халқ ҳўжалигини ривожлантиришга катта ҳисса қўшмоқдалар. 1971 йилда республика халқ ҳўжалигида 35 миңдан зиёд рационализаторлик тақдирлари ва ихтиролари жорий қилинди. Уларнинг жорий этилишидан олинмаган шартли йиллик тежам 56 миллион сўмдан ошиб кетди.

Республика бўйича план умуман ошириб бажаришга ҳолда баъзи қорхоналар маҳсулотини реализация қилиш, энг муҳим буюмларини ишлаб чиқариш планларини бажара олдилар. саноат ишлаб чиқаришининг умумий ҳажмини, меҳнат унумдорлигини пасайтириб юбордилар. товар маҳсулотининг тинчари ошиб кетишига йўл қўйилар мавқуд ишлаб чиқариш қувватларидан етарли фойдаланмадилар ҳамда янги ишга туширилганлари сўт ўзлаштирилдилар.

II. ҚИШЛОҚ ҲўЖАЛИГИ

Ўтган йиллардаги каби 1971 йил ҳам Ўзбекистонда қишлоқ ҳўжалигининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ишлари олиб борилди. Республика қолхоз ва совхозларда ўтган йил 15,3 минг трактор, 500 дан зиёд дон қомбайнлари, 700 га зиёд силос қомбайнлари, 3,6 минг пахта териб машинаси, 8,2 мингта трактор плуглари, 5,3 мингта сеялка, 14,8 мингта культиватор, 3,2 мингта энгил ва ихтисослаштирилган автомашиналар ва бошқа жўла қўл қишлоқ ҳўжалик машиналари олдлар.

Қишлоқ ҳўжалигига салкам 3,7 миллион тонна, яъни 1970 йилдагидан 195 минг тонна кўп минерал ўнгилар етказиб берилди. 1970 йилдагидан анча кўп озунга фосфат етказиб берилди.

Давлат ва қолхозларнинг қишлоқ ҳўжалигига сарфлаган капитал маблағлари 1 миллиард 143 миллион сўмини ташкил этди. Бу, 1970 йилдагидан 9 процент кўпдир. Аграрлик маблағлари янги ерларни ўзлаштириш ва мавқуд сугорилмаган ерларнинг мелiorатив ҳўлатини яхшилашга ҳамда сугорилмаган ерларнинг амалга оширишга сарфланди. Қолхоз ва совхозларда катта ишлаб чиқариш, уй-йўл ва маданий-маиший қурилишларга амалга оширилди.

Қўнғина районларида сув камчилигини тугатиш, қўнғина сув манбаларини ишга тушириш юзасидан катта ишлар амалга оширилди.

Қишлоқ ҳўжалиги олий ва ўрта маҳсул маълумотли мухассаслар, маляккали механизатор, чорваларлар, бригадирлар ва бошқа кадрлар билан мустаҳкамланди.

Ўзбекистон қишлоқ ҳўжалиги меҳнаткашлари фсб бора-ётаган моддий-техника базасида ҳамда Иттифоқ ҳўкумати-нинг ёрдамига таяниб, сув камчилиги оқибатига келиб чиққан қийинчиликларини енгиб, қишлоқ ҳўжалик ишлаб чиқаришни ривожлантиришда янги муваффақиятларга эришилди.

Республика қишлоқ ҳўжалигининг асосий маҳсулотини бўлган пахта етиштириш 4 миллион 511 минг тоннага етди. Давлат планга ҳамда КПСС XXIV съезди шарафига олинган социалистик мажбурият ошириб бажаришди.

Бунда 1 миллион 837 минг тонна ёнқил ҳўсалнинг 41 проценти янги машиналарда териб берган. Ўзбекистон механизаторларининг ҳиссаси катта бўлди. Сирдарё областида жами ҳўсалнинг 68 проценти, Тошкент областида 59 процент машиналарда териб олинди. Республикадаги бир қатор районлар қўнғина қолхоз ва совхозлар ҳўсалнинг деярли ҳаммасини машиналарда териб олдиларки, бу ҳол пахта ташкилида техника тараққий этиши эътиборда янги босқич бошланганлигини далил қилади.

Бошқа кил қишлоқ ҳўжалик маҳсулотлари етиштириш ҳам биринчи кўнғил. Вирок, қўзғи-қўши ва баҳорчи об-ҳаво шароити ноқулай келганлиги оқибатида дон 1970 йилдагидан биринчи кўнғил бўлди.

Ҳамма категориялардаги ҳўжаликларда 1971 йил бошла-рида 2 миллион 907 минг бош қорамол бўлган бўлса, 1972

йил 1 январга келиб уларнинг сонин 2 миллион 929 минг бошга етди. Шу жумладан, сирлар 1 миллион 183 минг бошдан 1 миллион 186 минг бошга, қўчқалар 296 минг бошдан 341 минг бошга етди.

Чорва молларининг маҳсулдорлиги ошди ҳамда чорвачилик маҳсулотини ишлаб чиқариш қўнади. Саккизинчи беш йиллик йилларидаги ўртача йиллик даражага нисбатан 1971 йилда гўшт 12 процент, сўт 26 процент, тухум 38 процент кўп тайёрланди.

Маҳсулот ишлаб чиқаришининг қўнаганлиги бу маҳсулотларини харид қилишни муваффақиятли ўтказиш имконини берди. Маҳсулотнинг қўнчилиги турлари бўйича харид қилиш давлат планга ошириб бажарилиди.

III. ТРАНСПОРТ ВА АЛОҚА

Халқ ҳўжалиги тараққий этиши билан бир қаторда 1971 йилда Ўзбекистонда транспортнинг ҳамма турлари ва алоқа муассасаларининг янги яна ҳам равнақ топти.

Ўрта Осё темир йўлида юк ортиш йиллик плани 103 процент, шу жумладан республикада жўлашган бўлимларда 102 процент бажарилиди. 1970 йилга нисбатан Ўрта Осё темир йўлида юк ташини 5 процент қўнади, шу жумладан Ўзбекистондаги бўлимларда 6 процент ортиди.

Вагон паридан фойдаланиш бир қадар яхшиланди. Юк вагонининг обороти жадалланди, юк поездларининг участкадаги ҳаракат тезлиги ошди, юк вагонларининг унумдорлиги кўтарилди.

Умум фойдаланишдаги автомобиль транспорти билан юк обороти йиллик плани ҳамда халқ ҳўжалиги юкларни ташини планлари 103 процент бажарилиди. Ўтган йилдагига нисбатан юк ташини 10 процент ортиди, юк обороти 10 процент қўнади.

1971 йилда автобуслар билан 1079 миллион пассажир ташинди. Бу 1970 йилдагига нисбатан 5 процент кўпдир, бир йил мобайнида пассажир обороти 7 процент қўнади. Аймо пассажир обороти йиллик плани биринчи кўнғил бажарилиб қолди.

Граждан авиацияси Ўзбекистон бошқармаси пассажирлар ташини йиллик планини 103 процент бажарди. Ўтган йилдагига нисбатан пассажирлар ташини 12 процент ортиди. 1971 йилда алоқа муассасаларининг тармоғи кенгайди. 56 та алоқа бўлими очилди. Шу жумладан қишлоқ жойларда 42 та алоқа бўлими очилди; 65 қолхоз ва 12 совхозда телефон алоқаси йўлга қўйилди.

Алоқа қорхоналари ва ташкилотлари кўрсатётган иш ҳажми 1970 йилдагига нисбатан 10 процент ортиди. Лекин шундай бўлса ҳам хизмат кўрсатиш ҳажми йиллик плани бир қадар бажарилиб қолди.

IV. КАПИТАЛ ҚУРИЛИШ

Туңғичинчи беш йилликнинг биринчи йили бўлган 1971 йилда Ўзбекистонда капитал қурилиш кенг кўламда олиб борилди. Қолхозлар ва аҳолининг маблағларини қўшиб ҳисоблаганда капитал маблағ миқдори 3 миллиард 295 миллион сўмга етди, шундан давлат маблағлари 2 миллиард 715 миллион сўмдир. Ҳамма капитал маблағлар 1970 йилдагига нисбатан 7 процент қўнади.

Ўзбекистон ССР саноатида капитал маблағлар асосан халқ ҳўжалигининг моддий-техника базасини ривожлантириш руви тармоқларга, шунингдек энгил ва озиқ-овқат саноати айрим тармоқларининг қувватларини оширишга сарфланганлиги, бу тармоқ қорхоналарида халқ истеъмоли буюмлари тайёрланди.

Қишлоқ ҳўжалигини ривожлантиришга, айниқса сув ҳўжалиги қурилишга катта маблағлар сарфланди. Пахтачилик ва шолкорлик совхозларини тузиш давом эттирилди. Гўшт етиштириладиган ҳамда ёш моллар ўстирилиб бўғриқига боқилмаган чорвачилик комплекслари қурилиши бошланди.

Давлат капитал маблағлари ҳисобига ишга солинган асосий фондларнинг қиймати 2760 миллион сўмга етди, ёни 1970 йилдагига нисбатан 15 процент кўп бўлди.

Бир қанча фирка саноат қорхоналари, шу жумладан ишлаб турган завод ва фабрикаларда ишлаб чиқариш цехлари ва қувватлари қўша солинди.

Тошкент ГРЭСининг қурилиши тугаланиб, эвдилингда унинг қуввати 1920 минг киловаттга етди. Чорвоқ ГЭСида ҳар бирининг қуввати 150 минг киловаттдан бўлган 2 та турбогенератор ишга тушди. Қўнғилини турлича бўлган қарий 10 минг километр узунликдаги электр узатиш линиялари ақсудатлашга топширилди. Химия саноати қорхоналарида минерал ўнгилар ва сувнинг тола ишлаб чиқариладиган қувватлар ишга солинди. Олмаликдаги маиший химия заводи ишга тушди.

Қорасув, Қизилтепа, Ангор ва Комсомолоб пахта заводлари ва бошқа бир қанча қорхоналар ишлаб бошладилар. Капитал қурилиш эҳтиёжларини қондириш учун қурилиш материаллари, йиғма темир-бетон конструкциялари ва деталлари ишлаб чиқариладиган қувватлар ишга солинди.

Энгил ва озиқ-овқат саноатида поёфазал, кийим-кечак, консерва, кондитер, макарон, йон-булак маҳсулотлари ва бошқа маҳсулотлар тайёрландиган қувватлар оширилди.

Бундан ташқари, қўнғина қорхоналарида ишлаб чиқаришни механизациялаш ва интенсификация, технология ярабларини яхшилаш, ускуналарни модернизациялаш ва бошқа тақдирли-техникавий тадбирлар ўтказилди, ишлаб чиқариш қувватларининг ортишига эришилди.

Қишлоқ ҳўжалигида 55 минг гектар янги ер сугорилиб, 314 минг гектар йилроққа сув чиқарилиди, янги каналлар қазилди, ерларнинг мелiorатив ҳўлатини яхшилаш ишлари амалга оширилди. Моллар учун чорвачилик бинолари, паррандачилик фабрикалари ҳамда ремонт қорхоналари ва шу қабилда қурилди.

1971 йилда республикада 9 қурилиш трести ва «Чарвақ-ГЭСстрой» бошқармаси планлаштириш ва иқтисодий рағбат-ландилишини янги системасига ўтди ишлар. Янги система амалга қилиб ишлаб чиқариш тақдирлар ишларини анча яхшилади.

Пудрат ташкилотларининг ў

Қаҳрамон шаҳар Ленинград 900 кеча-кундуз душманининг ваҳшиёна ҳамласи, бомба ва снарядларни ёлғир остида гитлерчиларга қарши мардона курашди.

Фашист босқинчилари Нева бўйидаги улуғ шаҳарни тез босиб олиб, мамлакатимизнинг иқтисодий қудратига путур етказмоқчи, Болтиқ денгизда ҳоким бўлоқчи ва совет халқининг маънавий руҳини шикастлантирмоқчи бўлган эдилар.

Гитлерчилар Болтиқ бўйини ва Ленинградни эгаллаш учун 43 дивизия (13 танк ва мотоп-

лашган дивизия) ташлади. Айни вақтда Ленинградга оқ фин армияси ҳам ҳамла қилиб келди. Ердаги бу қўшинларни душманининг жуда қудратли ҳарбий ҳаво ва ҳарбий денгиз кучлари қўллаб-қувватлади. Душман уруш бошлангандан сўнг сал ўтмай Ленинград остонасига яқин келиб қолди.

Совет қўшинлари уч йил тинмай қаттиқ ва оғир мудофаа жанги олиб бордилар. Гитлерчи қўшинлар сон-саноксиз қурбонлар бериб бўлса-да, 1941 йил 8 сентябрда шаҳарни қуруқликдан ўраб олдилар, душман ҳар қанча урунса ҳам Ленинградни ишғол қилолмади!

... Оғир, укубатли, даҳшатли синов кунлари бошланди. Шаҳарда халқ кўнгилли лашкарлари ташкил этилди. Хуллас, шаҳар барча қийинчиликларга қарамай мустаҳкам жанговар қўроғига айланди. Ленинграднинг бутун саноати уруш эҳтиёжларини таъминлашга қаратилди.

Ленинград fronti қўшинларининг жанговар ҳаракати кучайди, 1943 йил январда қўшинларимиз ҳужумга ўтиб, душман мудофаасининг биринчи линиясини янчиб ташлаб, олдинга силжиди ва 18 январда Волхов fronti қўшинлари

билан бирлашиб олди. Шу кунги дарҳол поезд йўллари тикланиб, Ленинград мамлакатнинг бошқа шаҳарлари билан алоқаси ялғирлиги изга солинди.

1944 йилнинг 27 январь кунги Ленинград душман қўршовидан батамом озод қилинди.

Улуғ Ленин шаҳрини ҳимоя қилишда мамлакатимизда барча миллат фарзандлари қаторида минглаб ўзбек ўғлонлари ҳам қатнашди.

Биз бу саҳифада Ленинградни ҳимоя қилишда қатнашган айрим ўзбекистонлик жангчилар ҳақида ҳикоя қиламиз.

ҚАҲРАМОН ШАҲАР МУДОФААЧИЛАРИ

ҒАЛАБАГА ЧОРЛАГАН МАКТУБ

1942 йилнинг 31 октябрда «Правда» газетасида ўзбек халқининг жангчиларига уларнинг эл-юртларидан юборилган мактуб ўзбек ва рус тилларида эълон қилинди.

Шу мактуб муносабати билан «Правда» газетаси бошмақола ёзиб, унда ўзбек халқининг ўз фарзандларига берган ваъзанинг нақадар муҳимлиги, мактуб ўзбек жангчиларигагина эмас, барча миллат жангчиларига уруш ҳам Наказ оқинлиги айтилган. «Ватан уруши совет халқларини ватанга фидоқорона муҳаббат, душманга чексиз нафратдан иборат умунинг ҳис билан янада маҳкамроқ жипслаштирди. Сталинградда, Ленинград агрофида, Кавказда бўлаётган шиддатли жангларда руслар ва ўзбеклар, украинлар ва тожиклар, белоруслар, озарбайжонлар ва грузинларнинг қон бир-биринга қўшилиб кетмоқда... Ватан учун тўқилган қон билан маҳкамлашган қардошлиқ. Оғринглик қардошлиқдан ҳам кучлироқ дўстлик йўли, Ватанимиз ҳимоя қилишда муқаддас шидда бутун совет мамлакатни дўстлаштириб, иноқланиб кетди» деб ёзилган эди бошмақолада.

Мактубдан руҳланган ўзбек жангчилари душман устидан қозонаётган ғалабаларни тўғрисида эл-юртларига жавоб мактубини ёздилар.

Ленинград frontiда ном чиқарган эл-юртларидан Маънақов, Худобердиев, Файезов, Нурмухамедов, Эргашев, Холматов, Қўчқоров, Боболуқов, Эркинов ва Тоғибобоев «Ватанимиз тугроғидан фашистларни ҳайдаб чиқарамиз» деган мактубларда:

«Ленинград frontiдаги биз, ўзбек эл-юртларининг хоррайт-тоғмай ўрғанишлари, жанговар тошшириқлари ўз ватанимиз ва пухта бақармоқдасиз. Айни замонда Ленинград агрофидаги гитлерчи қалаласкарлардан татом шидда қозолашга тайёргарлик қўроқмоқдасиз.

Анзи ота, оналаримиз ва дўстларимиз! Биз силарга шундай қилтимок: биз мураббат қилганимиз: қолхоз ва совхозларда, фабрика ва заводларда меҳнат умунини кун сайин тинмай оширганимиз. Агар икки-уч юрдадан ишлайдиган бўсангиз, бу нарсани бир немисни эмас, балки ўз немисини Удлинришимизга имкон берди, ҳақдан ошган душман устидан уял-кесил ғалаба қозониш ва уял қонангон юртимиздан ҳайдаб чиқариш пайтини қилмаштиради. Ғузани яхши парварши қилиб, юқори ҳосил олишни таъминлашганимизни сўраймиз. Биз Силарнинг бу ишингизга жавобан яқин вақтлар ичда гитлерчиларнинг ҳаммасини Ватанимиз тугроғидан ҳайдаб чиқарамиз» деб ёзган эдилар.

ЎТЛИ ПЛАЦДАРМ

«Тирин қолган қаҳрамонлар олдига баш эғиб, таъзим қилгиниз, ҳалок бўлганларни абадий ёд олингиз».

(С. СЕРГЕЕВ-ЦЕНСКИЙ).

Утган йилнинг 12 сентябрь кунги Ленинградда — Нева плацдармида бошланган жангининг 30 йилгига бағишланган ветеранлар учрашуви ва шу плацдарм учун бўлган жангларда қаҳрамонларга ҳалок бўлган жангчилар хотирасига ўрнатилган ёдгорликнинг очилиш маросими бўлди.

Ленинград уруш ветеранлари Советининг таълифига мувофиқ шаҳарни фашист босқинчилар ҳамласидан ҳимоя қилган ўзбекистонлик собиқ жангчилардан бир неча киши, шу жумладан, шу сатрларнинг муаллифи ҳам учрашувада қатнашди.

Шу кунги эрталаб ўзбекистонлик жангчилар бундан 30 йил илгари гитлерчи босқинчиларга қарши қаҳрамонона жанг қилган олдинги марра — Дубровка плацдармида етиб келдилар.

Нева дарёсининг кўли оқими, дарёнинг у соҳили билан бу соҳили оралиги 800 метр — минг қадам. Худди мана шу соҳил бўйларидан даҳшатли ва қонли жангларда дарё суви қонга беланиб, қизариб оққан эди.

115-ўқчи дивизиянинг ном чиқарган разведкачиси Карим Қосимов собиқ нурулошо дўстлар билан дарё соҳилига келаркан: «Мен душман ҳаракатини назорат қилган жой ҳу ана! У тегида, мана бу ер еттиги нечуч жойи эди, ун соҳилга худди мана шу ердан ўтган эдик, десди, дивизиянинг машур алоқачиларидан Тобиб Обидов билан Жўра Қосимовлар: «Душман ўзи остида бизи манашу ердан алоқа симла, бизи иккинчи соҳилга тортиб ўтган эдик», дедилар.

Тантанали маросимга иштирок этиш учун мамлакатнинг ҳамма республикаларидан келган меҳмонларни «Ракета» парохоблари у соҳилдан бу соҳилга тинимсиз ўтказиб турарди. Одамлар бу ерга узлари жанг қилган жойларини кўриш ва жангларда ҳалок бўлган нурулошо дўстларининг хотирасини эслаш учун келган эдилар.

Бундан ўттиз йил илгари назорат қилганга бўлган бу кишиларнинг кўпчилиги ҳозир қартаган, юзларига эчки, сочларига оқ оралиб қолган. Ҳамма бир-бирига сўзлашиб қарар, исми-фамилияси, қисмини сўрар, таниш қилиб қолиб, бир-бирларини кўчиқлаб ўпишар, севиниш ёшларини тўншарди.

Соҳилари оқарган бир ногул киши ўзбек ингиларидан аввал Карим Қосимов билан Воҳид Са. лохов ёнига келиб, уларга тикилганча қотиб қолди. Улар ҳам... Бирдан бир-бирларини кўчиқлаб, ўпишиб кетдилар. Кўз ёшлари юзларидан донадаб оқиб тушарди. Оқ соч киши кўз ёшини артар эдик:

— Ҳайрият соғ-саломат экан, силар... дедилар, сўнгга қўл бериб сўрашди.

Бу киши уларнинг полк командири экан.

Нева-Дубровка плацдармида ҳалок бўлган жангчилар хотирасига ўрнатилган ёдгорлик эгдорига тўқилган мингларча ишчилар ёдгорлик суначаларига гўдасталаб кўришди. Гулдас, кича кўтарган ўзбек ўғлонлари ёдгорлиги ёнига ақинлашганларидан, киши кўрагани орден ва медаллар билан тўлиб кетган некса бир генерал тез қадам ташлаб келиб, ўзбек ўғлонлари билан кўчиқлашиб сўрашди. Ҳозирлар бундан 30 йил илгари узлари жангдан қилган 115-ўқчи дивизиянинг собиқ командири, генерал-майор Василий Фомин Конышов киши худди меҳрибон оталарини кўргандек кўчиқлаб ўпишарди.

... Генерал-майор В. Ф. Конышов командирилик қилган 115-ўқчи дивизия жангчилари Ленинград душман қамалида қолган кунларда гитлерчиларнинг Калинин ва Пушкино томондан кутуриб қилган атакларини мардона турли қайтардилар. Яроғ-аслаҳа ва одам кучи жиҳатидан анча устун бўлган душманининг қатта-группаси Мга станиция райони чига ва Синяино посёнасига ёриб кирди. Унинг олдинги қисмлари Нева дарёсининг чап соҳилига ақинлашиб келди.

Душманининг мақсади Нева дарёсидан кечиб ўтиб, тор бир участкадан Ленинградга босиб кириши эди. Ленинград муҳофизатчилари олдига қисқа ҳудудат ичда

Неванинг чап соҳилига ўтиб, мустаҳкам мудофаа ташкил қилиш, душманин Невадан ўтказмаслини вазифаси турарди.

Бу муҳим вазифани бажариш бошқа қисмлар қаторида Нева-Дубровка районида жойлашган 115-ўқчи дивизия азмасига ҳам юнлатилган эди.

Душман Невадан ўтиш учун бир неча марта уриниб кўрган бўлса ҳам, совет жангчилари уларни дарёдан ўтишига асло йўл қўймади. Мана шу мудофаа жанглири вақтида, разведкачи Карим Қосимов, алоқачи Тобиб Обидов, артиллериячи Ҳайридин Олимхўжаев, наводначи Юсуф Муродшайхов, алоқачилардан Ҳабибулла Пулатовлар кўмондонлигининг жанговар буйругини бажариб турдилар.

Манглар тўхтовсиз давом этар, душман қатта талафот кўриши, га қарамай, янги мушлар келтириб, яна олдинга интилариди.

1941 йилнинг 11 сентябрь кунги 115-дизияни дарёдан босиб ўтиб, Мга томонга ҳужум бошлаш учун ҳозирлик кўриш тўғрисида фронт кўмондонлигидан буйруқ олди.

Дивизия бу оғир вазифани бажаришга кўришиб, барча ҳозирликни кўриб кўйди. Невадан сузиб ўтиб, душман жойлашган соҳилни кўришдан нечаси босиб олинма қарор қилинди.

Тун қоронғусида, чаққонлик билан қилинган ҳарамат натижасида олдинги бўлинмалар душман турган соҳилга етиб борди. Жангчилар ҳар дақиқа, ни ганимат билиб, душман оқоплари ва блиндажларига бостириб кирдилар. Манга ва гра. натарлар ишга солинди.

Олдинги қисмларнинг шиддатли ҳаракатлари натижасида душман плацдарми эгалланди. Мана шу жанг вақтида Арбузово, Мосноскан-Дубровка қишлоқлари душмандан озод қилиниб, душман аскарларининг Шилсели, Бурга чечинадиган йўли несиб кўйилди.

Совет жангчиларининг тўсатдан берган зарбасидан нечани, эс-қушини тўллаб олган душман жон-жаҳди билан қаршилик кўрсата бошлади. У янги қисмлар, ни, жумладан, ҳаво-десант дивизиясини келтириб, артиллерия ва миномётлардан ўт очинга кирди, унинг авиацияси нечуч ва совет жангчилари эгаллаган плацдармин бомбардирмон қила бошлади.

Сентябрь ойининг охирида 115-ўқчи дивизиянинг қичи поли ва 4-денгиз пивда аскарлар бригадасининг уч батальони Невадан батамом кечиб ўтишга муваффақ бўлди. Эгаллаган плацдармин сақлаб қолиш учун қонли жанглар бошланиб кетди. Бу кураш тўхтовсиз, бир ойга-ча давом этди. Унда дивизия жангчилари алоқиди мардик ва жасорат кўрсатдилар.

Коммунист Снобелнингнинг ро. таси ички кунгача душман атакасини қайтариб турди. Сибей раҳбар Петровнинг алоқачилиги алоқиди фидоқорлик кўрсатдилар. Алоқачилардан Жўра Қосимов, Бурйиб Очлов, Мариновлар алоқа симини Нева дарёси сув ичидан олиб ўтиб, алоқани тикладилар.

Плацдармидаги жанговар ҳаёт Нева дарёси янги куч, эсиқов-қат, яроғ аслаҳа ва ярадорларнинг ўтқириб туришини талаб қиларди.

1941 йилнинг кўз ойлари ичда олиб боришган жанглар Ленинградни мудофаа қилишда қатта аҳамиятга эга бўлди. Гитлерчилар Нева дарёсидан кечиб ўтолмадилар, уларнинг шаҳарни тамомлаб ўраб олиш ҳақидаги плани барбод этилди.

Нева-Дубровка плацдармида бўлган жанглар қаҳрамон шаҳар—Ленинград учун бўлган жанглар тарих саҳифасида алоқиди урин эгалланди.

Революция бешини, улуғ Ленин шаҳрини немис-фашист босқинчиларининг ваҳшиёна ҳамласидан сақлаб қолишда бошқа миллат жангчилари қаторида Карим Маҳмудов, Еқуб Бобоев, Шораким Шомажумов, Убайдулла Исматиаллаев, Мирзааҳмад Шоабзалов, Обидон Каримов, Мирза Исмонлов, Нуъмон Иброҳимов, Пармон Шамшоев, Ҳанин Соли. жонов, Карим Иброҳимов, Карим Маҳмамов, М. Ҳанимов, К. Умурзоқов, А. Аҳмаджонов каби юз. ларча ўзбек янгилари аюноб мардик ва қаҳрамонлик намуналарини кўрсатдилар.

Суратда (чапдан ўнгга) Ўтирганлар— Тобиб Обидов, Воҳид Солихов, генерал В. Ф. Коныков, Малик Ҳанимов, Бурйиб Очлов. Тургаллар — Езувчи Адхам Раҳмат, Жўра Қосимов, Еқуб Бобоев ва Карим Қосимов.

РАЗВЕДКАЧИ ҲИКОЯСИ

1939 йилнинг сентябрь ойи охирида Совет Армияси сафига қабул қилинган ортадан ошган Тошкент вокзалдан тантанали суратда кўзатилади, Ордадан бир ҳафта ўтгандан сўнг ошган Смоленск станциясига келиб тўхтади.

Еш жангчилар қаторида Карим Қосимов, Мурод Исमत, Юсуф Муродшайхов, Тобиб Обидов, Шонемат Умаров, Убайдулла Абдуллоев, Мирсовет Усмонов, Маниол полков Абдуллаев, Бурйиб Очлов, Нумон Тиллашайхов, Набинон Қосимов ва бошқа анчагина ўзбек янгилари бор эди.

Ленинград frontiда ном чиқарган разведкачи Карим Қосимов ўз эсдаликда бундай деб ёзди:

— Смоленск шаҳридаги ҳарбий қисмага етиб келганимдан сўнг биз, ни турли қилганга, жумладан: артиллерия, алоқа, разведка ва бошқа бўлинмаларга бўлиб юборилди. Разведкачи сифатида Ра б и й Белорусиянинг Молодечно шаҳридаги 115-ўқчи дивизиясига қўшилди.

1940 йилнинг 16 июнидан жанглар юришга киришди. Литва, Латвия ва Эстония халқлари Совет Иттифогига қўшилиш истиагин билдиришга эдилар.

Қардошларимизнинг аёғу истакларини амалга ошириб, Болтиқ денгизини ўридаги мамлакатларни капитализм асортарида озод қилиш учун Совет Армияси сафарбар қилинди. Шулар жумласида бизнинг 115-ўқчи дивизия ҳам бор эди.

Жанговар юриш билан дивизия жангчилари Каунас, Тельшай, Тринча ва бошқа шаҳарларга кириб борди. Литва озод қилингандан сўнг Латвия ва Эстониядан ўтиб, Кингисеп шаҳрига келиб тўхтади.

1941 йил 15—16 июнь кечаси финлар ўзласи томонидан биз томонга оқиб турган сув бирдан тўхтаб қолди. Кузатиш натижасини мен полк командири Шумаринга хабар қилдим.

РАЗВЕДКАЧИ ҲИКОЯСИ

қилиб, бизга қарши ҳужумга ўтди. Бизнинг жангчилар ҳам душман ҳужумини қайтариш учун жангга киришдилар. Қисминда қаттиқ жанглардан кейин, кўмондонлигининг буйруғи билан ортага чекилди. Август ойида қисмининг Ленинградга қайтиб янги ердан келиб қўшилди. Дивизия Нева дарёси бўйида қаттиқ мулоҳазада туриб, душманининг Ленинградга бостириб киришига йўл қўймади.

Даҳшатли жангларда дивизиянинг артиллерия кўмондонини полковник Шумарин ва 313-полк командири майор Федерович ҳалок бўдилар. Дивизия артиллерия полкига полковник Лабазов тайин этилди. Унинг тошшириги билан меннинг бўлинимизга Нева дарёсининг нариги соҳилига ўтиб, душман артиллерияси, миномет ва пулемёт ўқларини ва назорат пунктларини аниқлаш вазифаси топширилди.

Мен жанговар дўстларим—Вабич ва Хачатурян билан 27 кун мобайнида душман қисми ҳаракатларини кузатиб бориб, уларнинг техника ва янги кучлари ҳақида рақиб орқали хабар қилиб турдим. Полковник Лабазовнинг тошшириги билан ўз қисминизга душман қароргоҳида қамалди. Шу вақтларда Ленинград қамалда эди. Кўмондонлик биз, разведкачиларнинг яхши ишлаганимизга эътиборга олиб, бизга ўз нуқлини дўстларимиз билан бирга Ладога кўлининг муз қалинлигини аниқлаш вазифаси топширилди. Тошширигим, яхши муз устида бехавотир автомашина юриши мумкин эканлигини аниқладик. Қисминга Ладога кўли орқали Волхов frontiга ўтиб, шундан сўнг 54-армия кўмондонлигида жанг-

РАЗВЕДКАЧИ ҲИКОЯСИ

га тушди, Волхов frontiда Шаронин посёнасини эгаллаб, Посадников оролига қилинди.

Посадников оролидаги душманин кузатиб туриш ва унинг қуч-қувватини билиш меннинг бўлинимизга ва маздаши лейтенант Рабинович топширилган эди. Пухта кузатиш натижасида турли маълумотларини кўмондонликка хабар қилиб турдим. Шу кунлари 54-армия кўмондонини маршал Тимошенко бизнинг кузатиш лўнуминизга келиб, ахвол билиш тавсияга, душманга қарши ўт очинга буйруқ берди.

Душманин назорат қилувчи Калинин области бўйлаб, Болтиқ денгизига (Датвия республикасингача) бордик. Датвия Совет республикасини озод қилишдаги қаттиқ жангларда ярадор бўлдик.

Кейин мени Волбго шаҳридаги ҳарбий госпиталга даволаниш учун юнлатишди. 1945 йилнинг 18 январидан 115-артиллерия кўмондонини Алексеевнинг чақирғи билан қайтиб ўз қисминга бордим.

Полковник Алексеевнинг тошшириги билан Нема дарёсидан ўтиб, душман коммунистларнинг разведка қисми, Кўшинларнинг душманга қўллашган зарбалар бериб, назорат қилишда давом этди. Нихот Хель ярим оролига етиб бориб, сансон мингдан артиллериюнинг қамалга олди.

Антиаганишча, буларнинг орасида зўриқ билан оқиб кетилган жуда кўп совет қиз-жуванлари бор экан. Уларни озод қилиб, душманин асир олдик.

Ленинградни душман ҳамласидан севинлашга ҳияматларим учун Кизил Юдулар ордени ва бир неча жанговар медаллар билан таъдирландим.

Карим Қосимов

Юсуф Муродшайхов

Ҳабибулла Пулатов

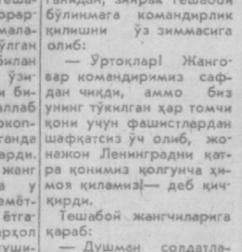

Ҳайридин Олимхўжаев

Мурод Исमतов

МАШХУР МЕРГАН

Машхур Мерган

Машхур Мерган

комсомол аъзоси Тешабой Одилов ҳам борарди. Кўринишда, муомалада жуда юш бўлган Тешабой душман билан бўлган жангларда ўзини душманга мўлжаллаб ўқ узар, душман оқопларига ақинлашганда гранатани ишга соларди, тургани ишга соларди. Қизғин ва қонли жанг кунларининг бирида у оқопда душман пулемётчиларининг юмалаб ётиганини кўриб, да дарҳол пулемётни кўлга тушириб, орқа томондаги оқопда бўлган гитлерчиларга қарата ўлка пулемётдан ўт оча бошлади. Мана шу дақиқада бўлиб мана жангчилари биринчи қатордаги оқопларни тургани кириб, уни ишғол қилдилар.

Икки ўртада жанг бир неча соат чўзилди. Душман қўлдан кетган марганит кўлини учун жон-жаҳди билан ҳаракат қиларди. Мана шу жанг вақтида бўлимага командири сафдан чиқиб қолди. Вазиятнинг оғирлаш-

гандан, зийрак Тешабой бўлимага командирилик қилишини ўз зиммасига олиб: — Уртоқлар! Жанговар командиримиз сафдан чиқди, аммо биз унинг тўқилган қар тоғини қони учун фашистлардан шафқатсиз ўчи олиб, жангон Ленинградни қамалга қилишимизга—деб қичқирди.

Тешабой жангчиларига қараб: — Душман солдатларини яқин келтириб туриб кириб ташлангиз!—деб буйруқ берди. Бўлимага жангчилари душманга қарата қуюндай қаҳар билан душманга ҳам, муставалар ўз мурадларини босиб, илгариллаб келардилар. Бўлимага жангчиларининг сафи ҳам сийраклаша борди. Шу вақт жангчилардан бири: — Уртоқ командир, ўзим тамом бўлди,—деган эди, Тешабой шу оқопда ўнга мийтигини берди, ўзи душмандан ўзига қилиб олган пулемёт-

ЯНГИ ШЕЪРЛАР

КЎП ЎРИНЛИ ШИФОХОНАЛАР

Бу йил областимиз соғлиқни сақлаш ходимлари ташаббуси билан кўпгина район марказлари ва илгир поселкаларида янги шифохоналар қурилиши бошлаб юборилди.

Охандарон районидagi шифохона ҳозир торлик қилиб юрди. Унинг ишини янада яхшилаш мақсадида 240 ўринли янги шифохона қуриляпти. У янги рангтен аппаратлари ва замонавий медицина асбоб-ускуналарини билан жиҳозланади. Бўстонлиқ район марказида ҳам 240 ўринли шифохона қуриш бошлаб юборилди. Шифохона янги қаватли бўлиб, барча кўчаларга ага бўлади. Қончилар шаҳри — Ангренда ҳам янги тилдаги 300 ўринли касалхона қуриляпти.

24-ТРАМВАЙ МАРШРУТИ

Янгида пойтахтимизда яна бир янги маршрут тузилди. Бу маршрутнинг ишга тушириш Тошкент трамвай-троллейбус трестига ағча қимматга тушди. Чунки, трамвай йези Қўйлиқ йўлидаги катта кўпридан олиб ўтишга тўғри келди.

Ҳозир бу маршрут Қўйлиқ билан «Хамза» станциясини боғлаб, трамвай 7 километр масофани босиб ўтади. Бу пойтахтимиздаги 24-трамвай маршрут хўсбонланади.

Ҳозир Энгельс кўчаси билан «Шимол» массивига ҳам трамвай йезилари ётириши ишлари мадда сурьат билан олиб бориляпти. 25-трамвай маршрути шу йилнинг май ойида ишга туширилади.

«Кораканли» массиви аҳолисини транспорт билан таъминлаш масаласи ҳам ҳал этилади. Трест коллектив янги кўчаларда бу массивга ҳам трамвай йезилари ўтказиши бошляди.

КИЧКИНТОЙЛАР МАМНУН

Олмаликда «Алмаликсвиенстрой» бинокорлари қўли билан яратилган санат корхоналари, гузар-гой биноклари медалий-машинолар билан сайин кўйилиб бормоқда. Қурувчилар айни пайтда кичкинтойлар «Заназан»ни ҳам муваффақиятли бақармоқдалар.

Янги қойдаланишга топширилган 21-боғча ва ясли 230 ўринга мўлжалланган бўлиб, унда юнчиноғайлар яраб тарбия олишлари учун барча қўлайлик муҳай қилинган. Қўлайлик кўнда боғча-ясилни негизги инвестиция билан жиҳозлаш дугаланди. Эрта-кидини у ўз бағрига кичкинтойларини олади.

ЧОРВАДОРЛАР УЧУН КИНОФИЛЬМЛАР

Шу кунларда областимиза кинофилмларда узоқ масофадаги чорвадорлар учун кино кизмати йўлга қўйилди. Уларга чорвачилик ва қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳаларида эришилган ютуқларини намойиш этувчи янги кинофильмлар кўрсатилмоқда. Бўстонлиқ районда 30 дан ортиқ кўма кино установаси ташкил этилди.

Сўнгги йилларда район марказидан узоқ масофада жойлашган хўжалиқларда ҳам кинотеатр қуриш мўлжалланмоқда. Бўстонлиқ районидagi Фрунзе номли ҳамда «Чағач» поселкасида ҳар бири 200 ўринли кинотеатр қурилади.

ЭКРАНЛАРДА ДЕНГИЗ АЛАНГА ИЧИДА

Бу кенг экранли рангли бадини фильм Улуг Ватан уруши йилларида қаҳрамонона жанг қилган Севастополь мушаррафаси қатнашчиларига бағишланади. Фильмдаги воқеалар 1941 йилнинг ноябрь ойининг дастлабки кунларидаги воқеалардан бошляиб, шаҳар боқинчилардан овоз қилинган 1944 йил баҳорги воқеалари билан якунланади.

Приморск армиясига қўмондонлик қилган генерал Петров, Фильденков командирлик қилган денгизчилар группаси, вице адмирал Октябрьский, ҳарбий совет аъзоси Кулаков, полковник Потанов ва бошқа командирлар ҳамда ўнлаб жангчилар образи орқали фильм авторлари афсонавий Севастополь мушаррафаси воқеаларини акс эттиришга ҳаракат қилганлар.

Кинозолепа «Мосфильм» киностудиясида режиссёр Леон Саакон раҳбарлигида суратга олинган. Бош ролларни Н. Гринько (Петров ролда), Г. Антопенко (Октябрьский ролда), Р. Яковский (Кулаков ролда) ижро этишган. Суратда: «Денгиз аланга ичида» фильмдан кадр. Унда артист Михаил Ульянов армия генерали Г. К. Жуков ролда.

ЛЮБАВИНЛАРНИНГ СЎНГИ КУНИ

1922 йилнинг қаҳратон қиши. Сибирда ядигина Совет ҳокимияти барпо этилаётган давлар. Ҳаёт аста-секин изига тушиб борапти. Бирок, чекка қишлоқларда вотиқчилик. Бу ерларда Колчак армияси қолдиқлари ва маҳаллий қўлоқлардан ташкил толган гудалар сангбо юрарди. Улар қишлоқларга бостириб кириб активларини ўлдирар, қишлоқ советларини ендирар, кутубхоналарини вайрон қиларди.

Фильм Виллаш қишлоқда ана шундай тўдаларга қарши кураш олиб борган кеска чеккист, коммунист Василий Платонович Родинон ва унинг набираси комсомол аъзоси Кузьма ҳақида ҳикоя қилади. В. Родинон қишлоқ жамоатчилиги ердимида кулоқ Любавини тудасини қандай қилиб тормор этганлиги ҳақидаги ленталарини томошабни диққат ва эътибор билан кузатади.

Картина «Мосфильм» киностудиясида суратга олинган. Суратда: «Любавинларнинг сўнгги кунини» фильмдан кадр. (чапдан ўнгга) Кузьма — артист А. Акчурин, Емельян Любавин — артист Г. Жженов, Василий Родинон — артист В. Дворжский, такачи Федя — артист Р. Филипов. ТАСС фотохроникалари.

КЎЁШ ЖИЛОСИ

Кўёш эмин ойнинг шайдоси, Талинганмиш унга бир умр.

Кундан-кунга ёғду-энеси — Ой бетини этганмиш сериур.

Қилол бўйга етган чоғида Қиз бўлганмиш ақойиб барно.

Нингт кўёш ўз кучоғида Ерин бир бор қўриша шайдо.

Дилбар ойнинг хусини жамоли, Кундан-кунга бораркан яшнбо.

Ҳеч чолманти кўёш ниқболи, Ишда ёнб, юрибди қақшаб.

ҲАЗРАТИ ИНСОН

О, муътабар ҳазрати инсон, Не савдолар кўрмади бошинг.

Юрагингда жўш уриб тўғён,

Дарё бўлди, тўкилган ёшинг.

Не жузувлар қамради сени, Бошинг бўлди тупроқ билан теш.

Замон берди сента шуурини, Ақлинг очди бахт йўлини кенг.

Эҳ, табаррук, эрдаги инсон,

Сента таъзим этгуси жаҳон.

ЁРИМ ЖАМОЛИ

Фикрим оқар нисли бир дарё,

Ерим жамолнинг назар соламан.

Сен оқимда кетурсан гўё, Мен қирғоқда туриб қоламан.

Орамиз ҳам бўлади йироқ, Мен қарайман, гўё боламан.

Сен борасан кемада қувнон,

Мен изинга қараб қоламан..

Шамс ОДИЛ.

БИЛСАНГ АГАР...

Кўйин кучиб ўйнайди қор, Гижжак чашиб куйлайди қор.

Дўстим, нечун маъжосан, деб, Шўхликларини қўймайди қор.

Қор қошларинг бўяб қўяр, Соқларингиз снлаб суяр.

Бир зумда мен йингичани Қаритдим, деб кувиб қўяр.

Сен табассум қилсанг агар, «Лабларингиз» кўймоқ бўлар.

Қор ташлайди тинмай сабо, Нега энди сен бепарво?

Билсанг эди: сени ўйлаб, Енингданги гузал снймо,

Айланиб ҳам ўргилади, Тўполоғчи қордек гўё..

Дилором ТОЖИЕВА.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

„ЗАМОН СИНОВИ-ДАН ЎТГАН ДЎСТЛИК“

ДЕХЛИ, 26 январь. (ТАСС). Хиндистон республикасининг президенти Варахагари Вевката Гири ТАСС мухбири билан суҳбатда «СССР билан Хиндистон ўртасидаги дўстлик замон синовидан ўтди ва биз бу билан фахрланамиз»,— деди. Бу дўстликнинг, деб давом қилди президент, томири чуқур ва бақувват. Бу дўстлик ҳар иккала мамлакатимиз халқларининг ҳаётий муҳим манфаатларига таянади.

В. В. Гири тинчлик, дўстлик ва ҳамжиҳатлик тўғрисида бултўр ёзда тузилган Совет-Хиндистон шартномасига тўхталиб айтдики, бу ҳужжат имзоланганлиги тинчлик ва хавфсизликнинг сақлаш манфаатларини қўлаб ҳамма соҳаларда ҳамкорлигимизни янада мустаҳкамламоқ учун бақувват снсий ва ҳуқуқий негизни таъминлаб берган жуда катта аҳамиятга эга тарихий воқеа бўлди.

АНЖЕЛА ДЭВИС — ДУНЁ ҚИЗИ

Анжела Дэвис дунё қизи бўлиб қолди. Қитъалардаги барча тинчликсевар инсонлар унга бағрини очди, унинг ҳаётиги ўз ҳимоясига олдилар.

Мен бунга Анжела синглисини Фанни Жордан кўни кечасига чет элга қилган сафаридан дейиб келгандан кейин ишонч ҳосил қилдим. Фанни Анжела Дэвисни ҳимоя қилиб ўтказилаётган оммавий йиғинлар ҳақида, бу йиғинларда қатнашаётган миллионларда кишиларнинг қатъий таллаби ҳақида ҳикоя қилиб берди.

Бирок Анжела Дэвис ҳаёти ҳимоя ҳақида қолди. Уни ҳимоя ўлим ҳукми кутмоқда. Агар ирқчилар суди ватанпарвар қизни «айбдор» деб топса, уни қатл қилишлари мумкин. Яна бир хатар ҳам бор: қизнинг қамоқхона нажараси ичкарисинда ўтказиётган ҳар бир кунини унинг саломатлигига катта пўтур етказмоқда.

Қамоқхона маъмурлари буни кўра билди туриб, Анжела Дэвис аҳволини яхшилаш учун ҳаракат қилаётирлар, аксинча унинг руҳини сндинришга уринмоқдалар. АҚШ янглий Компартияси раиси Генри Уинстон Нью-Йорк радиоси орқали сўзлаган кутўрда ана шу ҳақда қўйилиб гапирди. У Анжелани қандай хавф қутаётганини жуда яхши билади. Негаки Геирнинг ўзи қамоқхонада жабар-зўм қўриб, у ердан кўр бўлиб чиққан. Яқинда Анжеланинг ованси Салли Дэвис қизини қамоқхонага қўрган борганида қиз уни аранг таний олганини айтди.

13 октябрда Анжелани қамоққа олишганига бир йил бўлди. Мана январь ойи ҳам ўтиб борганини, суд бошлангани ва кенг жамоатчилик талаби туфайли бу ҳукм бекор қилинганлигини айтди.

Америка Қўшма Штатларининг ўша пайтдаги Россиядаги элчиси Р. Френсис Россиядаги аҳвол ҳақида президентга маълум қилган эди. Давлат бошлиқлари уруш айни қизган

ватлаётганлигидир. Анжела совет хотин-қизларининг, шунингдек Валентина Николаевна-Терешковадан олган бирдамлик хатини беҳад қувониб ўқиб чиқди.

Яқинда мен Анжела Дэвисни ҳимоя қилиб митингга нўтқ сўзладим. Ингилдиларга Анжелани барча мамлакатларда ҳимоя қилиб ўтказилаётган митинглар ҳақида, бу қўллаб-қувватлашлар судьялар ҳукмига таъсир этиши мумкинлигини айтдим. Бунга мисол ҳам келтирдим. 1917 йил Россияда америкалик Том Муининг прогрессив ишочилари учун электр студияга ўтказишмоқчи бўлишганини ва кенг жамоатчилик талаби туфайли бу ҳукм бекор қилинганлигини айтдим.

Америка Қўшма Штатларининг ўша пайтдаги Россиядаги элчиси Р. Френсис Россиядаги аҳвол ҳақида президентга маълум қилган эди. Давлат бошлиқлари уруш айни қизган

дамларда Муинини қатл этиш Америка маъжоса пўтур етказиши мумкинлигини айтиб, Муини берилмаган жазони енгиллаштириши илтимос қилган эдилар.

Революция галабаси учун курашган рус ишчилари пролетар қардошлигига содиқ қолиб, ер шарининг бошқа жойларидаги қамоқхоналарда азоб чекаётган ўз дўстларини унутмадилар. 1917 йилда худди шундай бўлган эди. Ҳозир 1972 йил.

Инсонларнинг ҳамкорлиги Том Муининг ҳаётини сақлаб қолди. Орадан 55 йил ўтгандан кейин бу бирдамлик Анжела азоб чекаётган қамоқхона элигини очини мумкин.

Доворак америка қизини ўз оғласи кучоғида бўлиши, демократия учун курашаётганлар сафидан жой олишига шубҳа йўқ.

Жозеф НОРТ, америка публицисти. (АПН).

МАМЛАКАТЛАР ОДАМИЛАР ВОҚЕАЛАР

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

10.55 — Кўрсатувлар программаси, 11.00 — Янглийлар, 11.10 — Болалар учун, «Кўнук наптанлар» (кинофильм воқеа тилда), 11.40 — «Узбекистон» кўрсатади, «Дўстлар таширф бурганда» (Фильм-копирет), 12.25 — Кўрсатувлар программаси, 12.30 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

17.55 — Кўрсатувлар программаси.

Рус тилида: 18.00 — «Старше-классники» программаси, «Декабристлар» (адабий театр), 18.40 — «Ахборот» информатсион программаси, 18.55 — «Завод клубида», 19.45 — «Ахборот» информатсион программаси (рус тилида), 20.00 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.40 — Антуал мавзудаги кўрсатув, 21.00 — Қиш. лоқ хўжалик ходимлари учун. «Олтин водни» программаси, 22.00 дан — Москва кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.15 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

20.00 — «Камер музикаси ҳақида суҳбат» (Ўзбек тилида), 20.40 дан — Москва кўрсатади, 22.00 — «Канадалик киши» (бадиний фильм, Ўзбек тилида).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

20.00 — «Тўқинда-02» (Ўзбек тилида), 20.30 — «Қора далло» (телевизион спектакли, рус тилида).

Реклама ВА Эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

10.55 — Кўрсатувлар программаси, 11.00 — Янглийлар, 11.10 — Болалар учун, «Кўнук наптанлар» (кинофильм воқеа тилда), 11.40 — «Узбекистон» кўрсатади, «Дўстлар таширф бурганда» (Фильм-копирет), 12.25 — Кўрсатувлар программаси, 12.30 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

17.55 — Кўрсатувлар программаси.

Рус тилида: 18.00 — «Старше-классники» программаси, «Декабристлар» (адабий театр), 18.40 — «Ахборот» информатсион программаси, 18.55 — «Завод клубида», 19.45 — «Ахборот» информатсион программаси (рус тилида), 20.00 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.40 — Антуал мавзудаги кўрсатув, 21.00 — Қиш. лоқ хўжалик ходимлари учун. «Олтин водни» программаси, 22.00 дан — Москва кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.15 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

20.00 — «Камер музикаси ҳақида суҳбат» (Ўзбек тилида), 20.40 дан — Москва кўрсатади, 22.00 — «Канадалик киши» (бадиний фильм, Ўзбек тилида).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

20.00 — «Тўқинда-02» (Ўзбек тилида), 20.30 — «Қора далло» (телевизион спектакли, рус тилида).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 28/1 да Риголетто, 29/1 да Чичо-чио-сан, 30/1 да Доктор Айболит (кундуз), Флория Тосина (кечукуру).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 28/1 да Парвоз, 29/1 да Шоҳ Эдин, 30/1 да Парвоз (кундуз ва кечукуру, билетлар сотилган).

МУҚИМНИ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 28/1 да Лахма, 29/1 да Азнаб сав. доллар, 30/1 да Ҳалима, 31/1 да Тобшолта ошин.

КИНО

Сангам (Ўзбек тилида) — НАВОИЙ НОМЛИ (кундуз ва кечукуру).

Олеся — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЧАПҚА» (кундуз ва кечукуру).

Серафим — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК», «ДРУЖБА», «СПУТНИК», «МОСКВА» (кундуз ва кечукуру).

Жаноб 420 — ҲАМЗА номли, «КҮКЧА» (кундуз ва кечукуру).

Жаноб Крешо Нью-Йоркда — САНҒАТ САРОНИ (кундуз ва кечукуру).

ЎЗБЕКОНЦЕРТ СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

29, 30 январь кеч соат 7 яримда Ўзбекистон санъат усталари ва ёш ижроичилар иштирокида

КАТТА КОНЦЕРТ ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар — Тамара ЮСУПОВА, Дилбар АБДУЛЛАЕВА, Қувондиқ ИСҚАНДОРОВ, Жуманазар БЕКНОМОВ, Камтар ОТАБОВ.

Солистлар — Шерали ЖУРАЕВ, Абдуқодир ЮСУПОВ, Азиза ТўЛАГАНОВА, Гулжохра ИСМОИЛОВА.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛГУ АСОБЛАРИ АНСАМБЛИ Программани Г. Тожи-Аллоев олиб боради.

Билетлар кундуз соат 2 дан сотилади.

МАРНАЗИН «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА

ҳар кунини кеч соат 8 дан 10 гача, якшанба кунлари эса эрталаб соат 8 дан кеч 10 гача

ҚОНЬКИДА ЯХМАЛАК УЧИШИНИНГ МҮМКИНИ

10 марта қонькида яхмадак учини учун абонементлар мавжуд.

СПОРТ

ЯРИМ ЙЎЛДАН ЎТИЛДИ

Шайбали хоккей бўйича мамлакат биринчилиги учун «А» классининг иккинчи гуруҳи шарий зонасида мусобақалашаётган Тошкентнинг «Спартак» хоккейчилари ярим йўлдан ўтидилар. Ҳамшаҳарларини сўнгги учрашувини Чебаркул шаҳрида маҳаллий «Звезда» билан ўтказиб, биринчи кун 1:1 ҳисобида дуранг қилдилар, қайта учрашувда мезбонлар кескин курашдан сўнг қийин галабани қўлга киритдилар — 3:2.

Шундай қилиб, тошкентликлар ўтказилган ўйинларнинг тен ярини галаба билан якунладилар, тўрт ўйинни дуранг қилдилар ва тўққиз учрашувда мағлуб бўлдилар. «А» классининг янги аъзоси турнир жадалининг юқори қисмидан ўрни эгаллаб турибди. Навбатдаги бирнеча учрашувини Марказий «Юбилей» спорт саройида ўтказувчи спортчиларимиз бундан кейин яна юқорида кутарилишларига умид қилса бўлади.

Ҳозирча турнир жадалидagi назият куйндагича:

Командалар	У.	Ш.	О.
«Автомобилист»	26	105	64
«Звезда»	28	97	78
«СКА Нс»	28	134	104
СКА Х	28	124	96
«Шахтер»	28	78	66
«Мотор»	28	107	96
«Спартак»	26	106	82
«Водник»	26	76	68
«Локомотив»	25	79	81
«Каучук»	28	88	95
«Строитель»	27	85	101
«Вимпель»	28	75	122
«Южний Урал»	28	55	94
«Сельхозвузовец»	28	41	103

ЯНА БИР ДУРАНГ

Юз катакли шапка бўйича жаҳон чемпионлиги учун курашаётган А. Андрейко билан И. Куперман ўртасидаги матчинг тўртинчи партияси ҳам дуранг бўлиб тугади. Ҳисоб — 2:2.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.